

2006 жылғы 1 шілдедегі¹ банк секторының ағымдағы жағдайы

Қазақстанда 2006 жылғы 1 шілдедегі жағдай бойынша 34 екінші деңгейдегі банктер жұмыс істеуде, оның ішінде Алматы қаласында 29 банктер, банктердің 31 филиалы және 176 есеп айырысу-касса бөлімі орналасқан.

Банк секторының құрылымы	01.01.06	01.07.06
1. Екінші деңгейдегі банктердің саны, оның ішінде:	34	34
-шетелдің қатысы бар банктер	14	14
-жарғылық капиталда ² мемлекеттің 100% қатысы бар – банктер	1 ²	1 ¹
2. Екінші деңгейдегі банктер филиалдарының саны	418	435
3. Екінші деңгейдегі банктердің есеп айырысу-касса бөлімдерінің саны	1312	1 019
4. Екінші деңгейдегі банктердің шетелдердегі өкілдіктерінің саны	17	20
5. Қазақстан Республикасындағы резидент емес банктер өкілдіктерінің саны	18	20
6. Жеке тұлғалардың салымдарына (депозиттеріне) міндетті ұжымдық кепілдік беру (сақтандыру) жүйесіндегі қатысушы банктер саны	33	33
7. Кастодиан қызметін жүзеге асыруға лицензиясы бар банктер саны	11	11

Капитал. Екінші деңгейдегі банктердің жиынтықты меншікті капиталының есеп айырысу³ мөлшері ағымдағы жылдың басынан бастап 182,8 теңгеге (31,1%-ке) ұлғайды және 01.07.06 жылғы жағдай бойынша 770,0 млрд. теңге болды. Бұл ретте, бірінші деңгейдегі капитал 36,6%-пен 503,3 млрд. теңгеге дейін ұлғайды, ал екінші деңгейдегі капитал – 21,5%-пен 265,7 млрд. теңгеге дейін өсті.

Меншікті капиталдың динамикасы млрд. теңге	01.01.06	01.07.06	Өсімі %-ге
1-ші деңгейдегі капитал	368,4	503,3	36,6
Жарғылық капитал	244,7	308,2	26,0
Қосымша капитал	27,2	5,7	-79,0
Өткен жылдардың бөлінбеген таза кірісі	73,3	132,7	81,0
2-ші деңгейдегі капитал	218,7	265,7	21,5
Бөлінбеген таза кіріс	70,8	67,0	-5,4
Реттелген борыш	184,7	252,4	36,7
Меншікті капитал барлығы	587,2	770,0	31,1

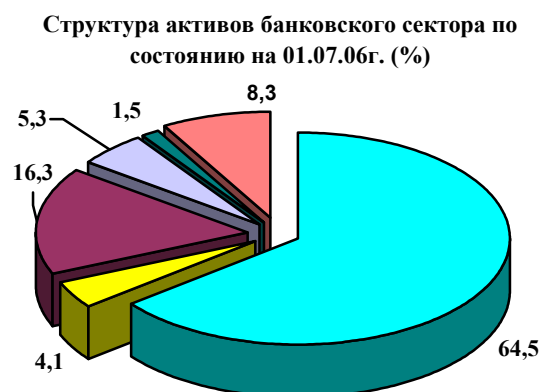
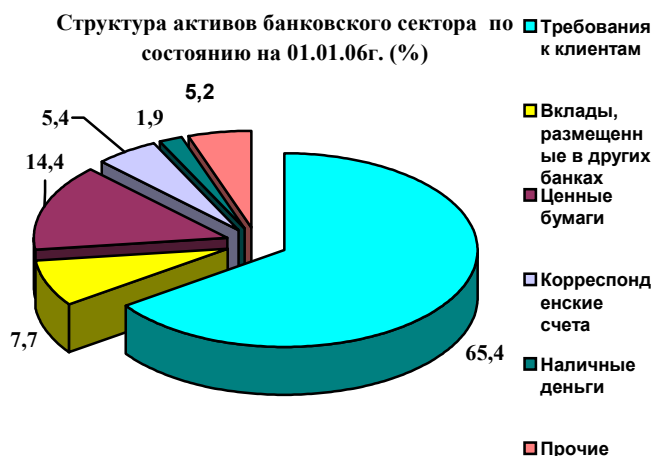
2006 жылғы 1 шілдедегі жағдай бойынша банк секторы меншікті капиталының тепе-теңдік көрсеткіштері негізінен өзгерген жоқ және k1 - 0,092 (0,06 нормативі кезінде) (банк холдингі банктер үшін қатысушысы болып табылатын нормативі – 0,05), k2 - 0,154 (0,12 нормативі кезінде) болды (банк холдингі банктер үшін қатысушысы болып табылатын нормативі – 0,10).

Меншікті капитал тепе-теңдігінің көрсеткіштері	01.01.06	01.07.06
Бірінші деңгейдегі меншікті капиталдың жиынтық активтерге қатынасы (k1)	0,08	0,09
Тәуекел дәрежесі бойынша мөлшерленген активтерге және баланстан тыс міндеттемелерге меншікті капиталдың қатынасы (k2)	0,15	0,15
Меншікті капиталдың несие портфеліне қатынасы	0,19	0,21
Меншікті капиталдың құрылған провизияларға қатынасы	3,41	3,68
Меншікті капиталдың күмәнді кредиттерге қатынасы	0,48	0,53
Меншікті капиталдың үмітсіз кредиттерге қатынасы	8,57	8,87

Активтер. Ағымдағы жылдың басынан бастап банктердің жиынтық активтерінің мөлшері 993,0 млрд. теңгеге (22,0%-ке) ұлғайды және есепті күнге 5 508,1 млрд. теңге болды.

Банк секторының жиынтық активтерінің динамикасы және құрылымы	01.01.06		01.07.06		Өсім %-пен
	млрд. теңге	Жиынтық %-пен	млрд. теңге	Жиынтық %-пен	
Қолма-қол ақша	88,0	1,9	80,7	1,5	-8,3
Корреспонденттік шоттар	243,2	5,4	289,8	5,3	19,2
Бағалы қағаздар	651,7	14,4	897,5	16,3	37,7
Басқа банктерге орналастырылған салымдар	345,6	7,7	228,3	4,1	-33,9
Банкаралық заемдар	108,2	2,4	146,7	2,7	35,6
Клиенттерге берілген заемдар	2 953,8	65,4	3 552,3	64,5	20,3
Капиталға инвестиция және реттелген борыштар	26,7	0,6	31,3	0,6	17,2
Негізгі құрал – жабдықтар және материалдық емес активтер	55,8	1,2	67,3	1,2	20,6
Басқа активтер	42,1	0,9	214,2	3,9	408,8
Активтердің барлығы	4 515,1	100	5 508,1	100	22,0

Банктер активтерінің құрылымында басқа банктерде орналастырылған банкаралық (64,5%), бағалы қағаздар портфелі (16,3%), салымдардан (4,1%) басқа заемдар үлкен үлес алады. Басқа банктерде орналасқан салымдар шоттарындағы қалдықтар - 117,3 млрд.теңгеге немесе 33,9%-ке азайды, клиенттерге берілген заемдар – 598,5 млрд. теңгеге немесе 20,3%-ке ұлғайды және бағалы қағаздар – 245,8 млрд.теңгеге немесе 37,7%-ке ұлғайды.

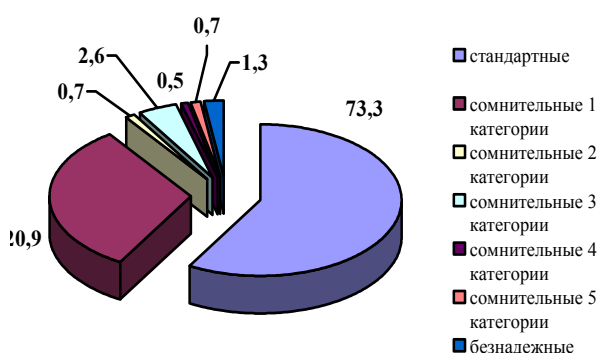
2006 жылдың басынан бастап жіктелуге жататын активтер мен шартты міндеттемелер мөлшері есепті күнге 1225,8 млрд.теңгеге (22,6%-ке) 6 646,9 млрд. теңгеге дейін ұлғайды.

Сонымен қатар, сапасы бойынша активтер және шартты міндеттемелердің жіктелуінде айтарлықтай өзгерістер болған жоқ. Стандартты активтердің және шартты міндеттемелердің үлес салмағы 73,3%-тен 74,4%-ке дейін ұлғайды, күмәнділер –25,4%-тен 24,2%-ке дейін төмендеді, үмітсіз активтер және шартты міндеттемелер үлесі -1,3%-тен 1,4 %-ке дейін ұлғайды.

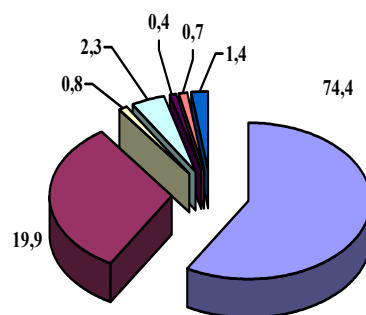
Активтердің және шартты міндеттемелер	01.01.06	01.07.06

	Негізгі сомасы теңге	борыш млрд. %	Жиынтық %-пен	Негізгі сомасы млрд. теңге	борыш млрд. теңге	Жиынтық %-пен
Активтер және шартты міндеттемелер барлығы		5 421,1	100		6 646,9	100
Стандартты		3 971,4	73,3		4 947,9	74,4
Күмәнді		1 378,2	25,4		1 607,0	24,2
<i>1 санатты күмәнді</i> – төлемдерді толық және уақтылы төлеген кезде		1 132,5	20,9		1 324,8	19,9
<i>2 санатты күмәнді</i> – төлемдерді кешіктірген немесе толық төлемеген кезде		38,8	0,7		56,2	0,8
<i>3 санатты күмәнді</i> – төлемдерді толық және уақтылы төлеген кезде		142,6	2,6		150,0	2,3
<i>4 санатты күмәнді</i> - төлемдерді кешіктірген немесе толық төлемеген кезде		28,7	0,5		27,2	0,4
<i>5 санатты күмәнді</i>		35,6	0,7		48,8	0,7
Үмітсіз		71,5	1,3		92,0	1,4

Структура ссудного портфеля по качеству на 01.01.2006г. (%)

Структура ссудного портфеля по качеству на 01.07.2006г. (%)

Қаралып отырған кезең ішінде банктердің кредит портфелі құрылымында стандартты кредиттер үлесі 58,2%-тен 58,5%-ке ұлғайды, күмәнділердің үлесі 39,5%-тен 39,2%-ке дейін ұлғайды, ал үмітсіздердің үлесі өзгерген жоқ сол 2,3%- деңгейінде қалды.

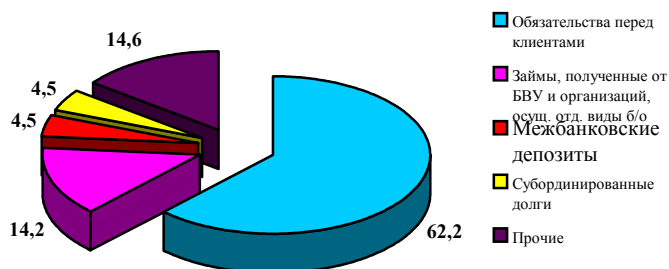
Несиелік портфель сапасының динамикасы	01.01.06		01.07.06	
	Негізгі борыш сомасы млрд. теңге	Жиынтық % - пен	Негізгі борыш сомасы млрд. теңге	Жиынтық % - пен
Несиелік портфельдің барлығы	3 062,0	100	3 699,0	100
Стандартты	1 783,2	58,2	2 163,4	58,5
Күмәнді	1 210,3	39,5	1 448,8	39,2
<i>1 санатты күмәнді</i> - төлемдерді толық және уақтылы төлеген кезде	985,5	32,2	1 185,3	32,0
<i>2 санатты күмәнді</i> – төлемдерді кешіктірген немесе толық төлемеген кезде	34,3	1,1	53,8	1,5
<i>3 санатты күмәнді</i> – төлемдерді толық және уақтылы төлеген кезде	129,5	4,2	136,6	3,7
<i>4 санатты күмәнді</i> - төлемдерді кешіктірген немесе уақтылы төлемеген кезде	27,2	0,9	26,8	0,7
<i>5 санатты күмәнді</i>	33,8	1,1	46,3	1,3
Үмітсіздер	68,5	2,3	86,8	2,3

Міндеттемелер. 2006 жылғы мауысымда екінші деңгейдегі банктер міндеттемелерінің жалпы сомасы 889,0 млрд.теңгеге (21,8%-ке) ұлғайды және есепті кезеңнің соңына 4 962,4 млрд. теңге болды.

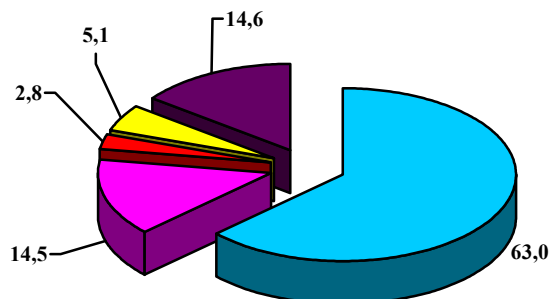
Міндеттемелер құрылымында клиенттер алдындағы міндеттемелер барынша үлкен орын алып, 63,0 процентке жетті. Жыл басымен салыстырғанда реттелген борыштар және айналымға жіберілген бағалы қағаздар тиісінше 36,7%-тен 35,4%-ке ұлғайды.

Банк секторының міндеттемелерінің динамикасы және құрылымы	01.01.06		01.07.06		Өсім %-пен
	млрд. теңге	Жиынтық %-пен	млрд. теңге	Жиынтық %-пен	
Клиенттер алдындағы міндеттемелер ⁴	2 532,9	62,2	3 127,8	63,0	23,5
Банкаралық депозиттер	185,1	4,5	138,3	2,8	-25,3
Қазақстан Республикасы Үкіметінен алынған заемдар	3,1	0,1	2,6	0,1	-16,1
Халықаралық қаржы ұйымдарынан алынған заемдар	26,5	0,7	28,7	0,6	8,3
Банктік операциялардың жекелеген түрлерін жүзеге асырушы ұйымдар мен басқа банктерден алынған заемдар	576,8	14,2	721,8	14,5	25,1
Бағалы қағаздарман «РЕПО» операциялары	163,5	4,0	137,9	2,8	-15,7
Реттелген борыштар	184,7	4,5	252,4	5,1	36,7
Айналысқа шығарылған бағалы қағаздар	273,0	6,7	369,6	7,4	35,4
Басқа кредиторлар	71,0	1,7	103,0	2,1	45,1
Басқа міндеттемелер	56,8	1,4	80,3	1,6	41,4
Міндеттемелердің барлығы	4 073,4	100	4 962,4	100	21,8

Структура обязательств банковского сектора по состоянию на 01.01.2006г. (%)

Структура обязательств банковского сектора по состоянию на 01.07.06г. (%)

2006 жылдың басынан бастап клиенттердің салымдары⁵ 598,4 млрд.теңгеге немесе 23,7%-ке ұлғайды және 2006 жылғы 1 шілдеде 3 121,4 млрд.теңге болды.

2006 жылдың басынан бастап жеке тұлғалардың салымдары 25,6%-ке немесе 152,6 млрд.теңгеге талап ету салымдары бойынша қалдықтардың 43,1%-ке ұлғаюы есебінен өсті.

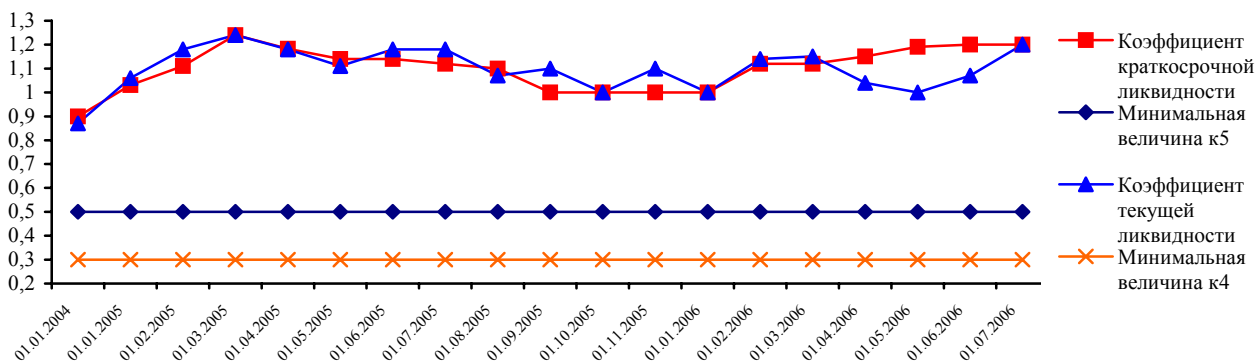
№	Клиенттердің депозиттері	01.01.06ж.		01.07.06ж.		млрд. теңге	
		Барлығы	Оның ішінде шет. валютасында	Барлығы	Оның ішінде шет. валютасында	Барлығы	Оның ішінде шет. валютасында
1.	Салымдардың барлығы оның ішінде.:	2 523,0	1 584,3	3 121,4	1 715,3	23,7	8,3

2.	Заңды тұлғалардың салымдары, оның ішінде:	1 926,2	1 299,8	2 372,0	1 465,2	23,1	12,7
	Арнайы тағайындалған еншілес ұйымдардың салымдарымен клиенттердің ағымдағы және карт-шоттары	1 319,5	993,7	1 505,0	1 065,5	14,1	7,2
	Талап етілгенге дейінгі салымдар	7,3	2,8	14,0	3,2	91,8	14,3
	Мерзімді салымдар	597,0	301,7	850,5	395,0	42,5	30,9
	Шартты	2,4	1,6	2,5	1,5	4,2	-6,3
3.	Жеке тұлғалардың салымдары, оның ішінде:	596,8	284,5	749,4	250,1	25,6	-12,1
	Клиенттердің ағымдағы және карт-шоттары	83,6	24,8	103,0	20,3	23,2	-18,1
	Талап ету бойынша салымдар	19,7	9,1	28,2	10,0	43,1	9,9
	Мерзімді салымдар	492,7	250,3	617,4	219,5	25,3	-12,3
	Шартты	0,8	0,3	0,8	0,3	0,0	0,0

Өз кезегінде заңды тұлғалардың салымдары 23,1%-ке, оның ішінде мерзімді депозиттер - 42,5% (253,5 млрд. теңге) және клиенттердің ағымдағы және карт-шоттары 14,1%-ке (185,5 млрд. теңгеге) өсті, талап ету бойынша салымдар бойынша қаражат сомасы 91,8%-ке ұлғайды.

Өтімділік. Ағымдағы жылғы 1 шілдедегі жағдай бойынша банк жүйесінің өтімділік деңгейі жоғары деңгейде сақталды. 2006 жылғы 1 шілдедегі жағдай бойынша ағымдағы өтімділіктің жиынтық коэффициенті жеке банк үшін барынша төмен 0,3 нормамен 1,196 болды, қысқа мерзімді өтімділік коэффициенті барынша төмен 0,5 мөлшермен – 1,252 болды.

Динамика уровня ликвидности банковского сектора

Кірістілік. 2006 жылғы 1 шілдеде екінші деңгейдегі банктер кіріс салығын төлегеннен кейін 66,9 млрд. теңге мөлшерінде (2005 жылғы 1 шілдедегі жағдай бойынша – 35,1 млрд. теңге) жиынтық таза кіріс алды. Кірістердің жиынтық мөлшері 382,9 млрд. теңге болды (2005 жылғы 1 шілдеде – 213,5 млрд. теңге), шығыстар – 147,3 млрд. теңге (2005 жылғы 1 шілдедегі – 178,4 млрд. теңге) болды.

Мынаны атап өткен жөн, маусымда банктер өткен жылдың осыған ұқсас кезеңімен салыстырғанда табыс салығы төленгеннен кейін 90,6%-ке көп таза кіріс алды.

Банк секторының кірістілігі, млрд. теңгемен	01.07.05	01.07.06	Өзгеріс%-пен
Сыйақы алуға байланысты кірістер	146,7	254,2	73,3
Сыйақы төлеуге байланысты шығыстар	74,3	140,9	89,8

Сыйақы алуға байланысты таза кіріс	72,4	113,3	56,4
Сыйақы алуға байланысты емес кірістер	66,0	127,8	93,6
Сыйақы төлемін жасауға байланысы жоқ шығыстар	98,4	167,0	69,7
Сыйақы алумен байланысы жоқ таза кіріс (шығын)	-32,4	-39,2	21,0
Көзделмеген баптар	0,2	0,7	250
Табыс салығы төленгенге дейінгі таза кіріс	40,2	74,8	86,1
Табыс салығын төлеуге байланысты шығыстар	5,1	7,9	54,9
Табыс салығы төленгеннен кейінгі таза кіріс	35,1	66,9	90,6

Проценттік кірістер құрылымында клиенттерге берілген заемдар бойынша (85,6% немесе 217,5 млрд. теңге) сыйақының алуға байланысты кірістер біршама көп үлес алды, ал проценттік шығыстар құрылымында – клиенттердің талаптары бойынша (58,8% немесе 82,9 млрд. теңге) төленген сыйақыларға байланысты шығыстар орын алады.

Дилингтік операциялар бойынша таза кіріс 10,6 млрд. теңге болды (2005 жылғы 1 шілдедегі жағдай бойынша – 5,7 млрд. теңге).

Табыс салығы төленгенге дейінгі таза кірістің жиынтық активтерге (ROA) қатынасы 1,36% (1.07.05ж. жағдай бойынша – 1,19%) болса, табыс салығы төленгенге дейінгі таза кірістің меншікті капиталына (ROE) қатынасы 9,71% болды (01.07.05ж. жағдай бойынша – 9,36%).

Банк секторының кірістілігін сипаттайтын жиынтық көрсеткіштер	01.07.05	01.07.06
Табыс салығы төленгенге дейінгі таза кірістің жиынтық активтерге қатынасы (ROA)	1,19	1,36
Табыс салығы төленгенге дейінгі таза кірістің меншікті капиталға қатынасы (ROE)	9,36	9,71
Сыйақы (мүдде) алуға байланысты кірістердің жиынтық активтерге қатынасы	4,34	4,62
Сыйақы (мүдде) алуға байланысты кірістердің жиынтық несие портфелінің кредиттеріне қатынасы	5,86	6,01
Дилингтік операциялар бойынша таза кірістің табыс салығы төленгенге дейінгі таза кіріске қатынасы	14,18	14,17
Сыйақы (мүдде) төлеуге байланысты шығыстардың жиынтық міндеттемелерге қатынасы	2,28	2,84
Жиынтық активтерге резерв жасауға шығыстардың қатынасы	0,76	0,82

Банк секторының шоғырлануы. 2006 жылғы 1 шілдедегі жағдай бойынша 3 ірі банктің банк секторының жиынтық активтеріндегі үлесі 58,8%-тен 55,8%-ке дейін кеміді, 3 ірі банктің банк секторының жиынтық міндеттемелеріндегі үлесі 59,6%-тен 56,4%-ке дейін кеміді.

3 ірі банктің банк секторының жиынтықты несие портфеліндегі кредиттерінің үлесі 58,6% болды.

Жеке тұлғалар депозиттерінің шоғырлануының кемігендігі байқалады. 01.07.06ж. жағдай бойынша 3 ірі банктің үлесіне екінші деңгейдегі банктердегі жеке тұлғалар депозиттерінің жалпы көлемінің 58,6%-і келсе, 2006 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша осындай көрсеткіш 59,6%-ті құраған.

Жиынтық банк секторының үлесі	01.01.06	01.07.06
Үш ірі банктің активтері	58,8	55,8
Үш ірі банктің міндеттемелері	59,6	56,4
Үш ірі банктің меншікті капиталы	56,2	53,8
Үш ірі банктің несие портфелі	60,7	58,6
Үш ірі банктің клиенттерінің ⁵ депозиттері, оның ішінде: ..	68,1	63,8
- заңды тұлғалардың	70,7	65,5
- жеке тұлғалардың	59,6	58,6

Экономикадағы банк секторының рөлі

Қазақстан экономикасындағы банк секторының рөлін сипаттайтын қатысты көрсеткіштер динамикасы	01.01.02	01.01.03	01.01.04	01.01.05	01.01.06	01.07.06
ЖІӨ	3 250,6	3 747,2	4 449,8	5 542,5	7 300	8 725 ⁶
Активтердің ЖІӨ-ге қатынасы, %	25,1	30,6	37,7	48,5	61,9	63,1
Несие портфелінің ЖІӨ-ге қатынасы, %	15,9	19,1	24,4	32,7	41,9	42,4
Меншікті капиталдың ЖІӨ-ге қатынасы, %	3,8	4,3	5,2	6,3	8,0	8,8
Клиенттер депозиттерінің ЖІӨ-ге қатынасы	15,0	18,6	21,8	29,0	34,6	35,8

¹ – Ақпарат 01.01.06ж. жағдай бойынша «Қазақстан Даму Банкі» АҚ деректерін ескермей берілген информация по состоянию на 01.01.06г. представлена без учета данных АО «Банк Развития Казахстана»;

² - «Қазақстан тұрғын үй құрылыс жинақ банкі» АҚ АО "Жилищный строительный сберегательный банк Казахстана".

³ – уәкілетті орган бекіткен Екінші деңгейдегі банктерге арналған пруденциалдық нормативтерді есептеудің нормативтік мәні мен методикасы ережесіне сәйкес в соответствии с Правилами о нормативных значениях и методике расчетов пруденциальных нормативов для банков второго уровня, утвержденными уполномоченным органом;

⁴ - «Арнайы тағайындалған еншілес ұйымдардың салымдары» 2222 шотын ескеріп с учетом счета 2222 "Вклады дочерних организаций специального назначения";

⁵ – клиенттердің депозиттері туралы ақпарат клиенттердің ағымдағы шоттарын ескеріп берілген информация о депозитах клиентов представлена с учетом текущих счетов клиентов;

⁶ –Қазақстан Республикасының Экономика және бюджетті жоспарлау министрлігінің 2006 жылға болжамды деректері прогнозные данные Министерства экономики и бюджетного планирования Республики Казахстан на 2006 год.